

הרב אריה כץ

תסמונת קליינפלטר ופסול פצוע דכא

רקע כללי

אדם שמוחזק ככהן פנה לבית הדין בבקשה לשאת גיורת. אחת מטענותיו העיקריות היא שהוא נשא לתסמונת קליינפלטר, ולכן יש להגדיר אותו כפצוע דכא, שאסור לבוא בקהל, אך מותר לו לשאת גיורת. שכן לשיטת הרמב"ם¹, כהן פצוע דכא מותר לשאת גיורת, אף שכהן רגיל אסור בגיורת. אמנם בעל 'המאור'² פסק שלכתחילה אין לכהן פצוע דכא לשאת גיורת, אך רוב הראשונים סוברים כרמב"ם, וכן פסק ה'שלחן ערוך'³. לכן, אם אכן נוכל להגדיר את אותו כהן כפצוע דכא, נוכל להתיר לו לשאת את הגיורת. לשם כך, יש לברר מבחינה רפואית מהי תסמונת קליינפלטר, לברר מבחינה הלכתית מה מגדיר אדם כפצוע דכא, ואז לברר האם יש מקום לומר שהתופעות הקליניות (רפואיות - שמתבטאות בפועל) של תסמונת קליינפלטר מתאימות להגדרות ההלכתיות של פצוע דכא. בחוות דעת זו לא אדון כלל בנושאים אחרים שבהם יש מקום לדון כדי להתיר את המבקש לשאת גיורת, כגון ניסיונות לערער את חזקת הכהונה שלו, דינם של כהני חזקה בזמן הזה ועוד.

א. רקע רפואי – תסמונת קליינפלטר⁴

הגרעין של כל תא בגוף אדם מכיל ארבעים ושישה כרומוזומים, שהם מבנים מוארכים שמכילים את המידע הגנטי בצורה של מולקולת DNA דחוסה. עשרים ושלושה מהכרומוזומים מקורם באב, ועשרים ושלושה מקורם באם, כשהם מסודרים בעשרים ושלושה זוגות. עשרים ושניים מזוגות הכרומוזומים קיימים גם אצל גברים וגם אצל נשים, והזוג העשרים ושלושה שונה בין גברים ונשים, ולפיכך מכנים את הכרומוזומים שבו 'כרומוזמי המין'. אחד מכרומוזומי המין נקרא כרומוזום X, והשני נקרא כרומוזום Y.

1. רמב"ם, הל' איסורי ביאה פט"ז ה"א.

2. המאור, יבמות כד ע"ב מדפי הרי"ף.

3. שו"ע, אה"ע ס' ה סעי' א.

4. על שם ד"ר הארי קליינפלטר, שהיה הראשון לתאר את התסמונת הזו בשנת 1942. בכתבת חוות הדעת הרפואית נעזרתי באוצר המושגים של ספר פועיה (שנמצא בהכנה לדפוס), השתתפו בכתיבתו מלבד החתום מטה גם הרה"ג מנחם בורשטין שליט"א, ראש מכון פועיה, והרה"ג גבריאל גולדמן שליט"א, רבה של כפר אדומים, וכן הרופאים פרופ' שמחה יגל, לשעבר מנהל האגף למיילדות וגינקולוגיה במרכזים הרפואיים הדסה וד"ר חגית דאום, מומחית במיילדות, גינקולוגיה וגנטיקה במרכזים הרפואיים הדסה), בערכים 'כרומוזום' ותסמונת קליינפלטר.

כשיש שני כרומוזומי X נולדת נקבה, וכשיש כרומוזום X אחד וכרומוזום Y אחד נולד זכר. תסמונת קליינפלטור היא פגם גנטי שבו נוצר עובר ממין זכר עם שני עותקים של כרומוזום X במקום עותק אחד. דהיינו במקום 46 כרומוזומים, יש למי שסובל מהתסמונת 47 כרומוזומים, כשבמקום כרומוזום X אחד וכרומוזום Y אחד, יש שני כרומוזומי X וכרומוזום Y אחד. לכן התסמונת נקראת גם תסמונת XXY (או 47XXY). שכיחות התסמונת היא 1:500 עד 1:1,000 לידות זכרים. הגברים שסובלים מפגם כזה הם בדרך כלל גבוהים ורזים, עם אשכים קטנים, חוסר בייצור זרע, שדיים מוגדלים ומיעוט שיער על הגוף והפנים.

ב. רקע הלכתי – הגדרת פצוע דכא

כאמור לעיל, הסובלים מתסמונת קליינפלטור הם בדרך כלל עקרים מלידה.⁵ אולם בכל אופן, לכאורה עקרות אינה יכולה להוות סיבה מספקת כדי להחשיב מי שסובל מתסמונת זו כפצוע דכא, וזאת משני טעמים:

1) הגדרת פצוע דכא אינה עקרות אלא פגיעה באיברי ההולדה. כך פסקו הרמב"ם (הל' איסורי ביאה פט"ז ה"ג) וה'שלחן ערוך' (אה"ע סי' ה סעי' ב):

ואי זהו פצוע דכא? כל שנפצעו הביצים שלו, וכרות שפכה? כל שנכרת הגיד שלו, ובשלישה איברין אפשר שייפסל הזכר: בגיד ובביצים ובשבילין שבהן תתבשל שכבת זרע, והן הנקראין חוטי ביצים, וכיוון שנפצע אחד מג' איברין אלו או נידך - הרי זה פסול.

אם כן, הגדרת הפסול אינה חוסר יכולת להוליד אלא פגיעה פיזית באחד מאיברי ההולדה.

2) התסמונת אינה נרכשת אלא היא מולדת. הגמרא ביבמות (עה ע"ב) אומרת:

אמר רב יהודה אמר שמואל: פצוע דכא בידי שמים - כשר. אמר רבא: היינו דקרינן 'פצוע' ולא קרינן 'הפצוע'. במתניתא תנא: נאמר: 'לא יבא פצוע', ונאמר: 'לא יבא ממזר' מה להלן בידי אדם, אף כאן בידי אדם.

אם כן, גם אם היינו מגדירים את מי שנולד עם תסמונת קליינפלטור כפצוע דכא, פצוע דכא מלידה כשר לבוא בקהל, וממילא אסור לו לשאת גיורת.

ג. סברות להקל

על אף מה שכתבנו לעיל, המבקש העלה סברות להקל בכל אופן, ויש לדון בהן:

1) מעבר לכך שאין ייצור זרע באשכים, כפי שכתבנו לעיל, מי שסובל מתסמונת קליינפלטור סובל לרוב מאשכים קטנים ומצומקים. המסמכים הרפואיים שהוצגו בתיק מראים שאכן נפח האשכים של המבקש קטן בצורה משמעותית מנפח האשכים

5. במהלך השנים התברר, שכאשר מבצעים ניתוח שמטרתו לנסות ולמצוא זרע בתוך האשכים, ניתן למצוא זרע אצל כמחצית הגברים שסובלים מהתסמונת. זרע זה הוא לרוב מועט מאוד, ויכול לשמש להפריה חוץ גופית בלבד.

הממוצע. אם כן ייתכן שיש להחשיב את המבקש כמי ש'נמוק האשך', שהוא מוגדר כפצוע דכא, כפי שכתבו הרמב"ם⁶ ו'שלחן ערוך'⁷.

(2) אמנם התסמונת היא מלידה, אולם בזמן הלידה התינוק אינו ניכר כמי שסובל כלפי חוץ מהתסמונת, ורק במשך השנים, עם התפתחותו, ניכרים השינויים. אם כן, ייתכן שאין להגדירו כפצוע דכא מלידה אלא כפצוע דכא מחמת חולי שקרה בהמשך החיים. ואמנם לדעת הרמב"ם⁸ גם פצוע דכא עקב חולי נחשב לפצוע דכא בידי שמיים שמותר לבוא בקהל, אך לדעת הרא"ש⁹ הוא נחשב פצוע דכא בידי אדם, שפסול לבוא בקהל, ולדבריו כן מוכח בירושלמי¹⁰ וברש"י¹¹. ה'שלחן ערוך'¹² הביא את שתי הדעות, ואם כן במקום עיגון כמו המקרה שלפנינו, יש לסמוך על כך שהמבקש נחשב פצוע דכא ולהתירו בבת זוגו הגיורת. כדי להקל, יש צורך לקבל את שתי הסברות, דהיינו שהאשכים הקטנים מחשיבים את המבקש כ'פצוע דכא', ושהעובדה שמדובר בבעיה שמחמירה עם השנים ושאינה נצפית בלידה, יכולה להחשיב את המקרה כ'פצוע דכא עקב חולי', שלדעת הרא"ש דינו כפצוע דכא. להלן נביא ארבעה טעמים מדוע עם כל הקושי שבדבר, אי אפשר לקבל את דברי המבקש ולהתירו בגיורת על סמך הגדרתו כפצוע דכא. נדגיש, שכל אחד מהטעמים עומד **לעצמו**, דהיינו שדי באחד מהטעמים שלהלן כדי לאסור את המבקש בגיורת, ואילו כדי להתירו, יש צורך לפרוך את כל הטעמים.

הטעמים הם:

- (1) אדם בעל אשכים קטנים אינו מוגדר כפצוע דכא.
- (2) האשכים אינם קטנים מאליהם עם השנים, ולכן אין כאן 'חולי נרכש' אלא מציאות מלידה.
- (3) הלכה כרמב"ם שפצוע דכא עקב חולי מותר לבוא בקהל.
- (4) גם אם היה כאן ספיקא דדינא, אי אפשר להתיר כהן שהוא ספק פצוע דכא בגיורת. נפרט את הדברים כסדרם:

ד. האם אדם שאשכיו קטנו מוגדר כפצוע דכא?

המשנה ביבמות (עה ע"א) מגדירה מיהו פצוע דכא:

איזהו פצוע דכא? כל שנפצעו ביצים שלו, ואפילו אחת מהן, ואפילו ניקבו, ואפילו נימוקו, ואפילו חסרו.

רש"י (שם) פירש:

נפצעו - כמו פצע (שמות כא) מכת חרב וסכין. נמקו - מחמת מכה נמקו והוקטנו מאליהן. ואפילו חסרו - כל שהוא.

6. רמב"ם, שם ה"ז.

7. שו"ע, שם סעי' ז.

8. רמב"ם, שם ה"ט.

9. רא"ש, יבמות פ"ח סי' ב.

10. ירושלמי, יבמות פ"ח ה"ב.

11. רש"י, יבמות עה ע"ב ד"ה בידי שמיים.

12. שו"ע, שם סעי' י.

מדבריו נראה שפציעת האשך היא סוג של חתך באשך וחסרון באשך הוא שניטל חלק ממנו. אמנם בהגדרת 'נמקו' כתב רש"י שהם קטנו מאליהם, דהיינו ללא פצע חיצוני או חלק מהאשך שניטל, אלא שרש"י הוסיף שהדבר קרה 'מחמת מכה', ויש להבין מהי בדיוק כוונתו. לכאורה נראה שדבריו: 'מחמת מכה נמקו' הכוונה שאין כאן סתם 'הקטנה' של האשכים אלא 'מעיקה' שלהם. חשוב לציין שלדעת תוספות הרא"ש,¹³ 'חסרו' מוסב על 'נמקו', דהיינו שדווקא חיסרון של האשך פוסל לבוא בקהל, אלא שדי לו בחיסרון 'כל שהוא'.¹⁴ אמנם ה"ם של שלמה (יבמות פ"ח ס"ח) פירש 'נמקו' אחרת, וזו לשונו:

יש לומר, משום הכי הפסיקו בנימוקו, לאשמעינן, דפסול נמוקו אינה אלא כשחסרו, כלומר, דומיא דחסרו, רק שחסרו הוא מבחוץ מצד אחד, על ידי סיבת חולי, ונמוקו, צמקו כלו, והקטינו בעיגולם, כמו שהן.

נראה מדבריו שאם האשכים קטנו כמו שהם, אפילו ללא מיעוץ, יש כאן פסול של 'פצוע דכא'. אמנם ב'אוצר הפוסקים'¹⁵ הביא כמה תשובות של פוסקים, שמדבריהם עולה ש'נמקו' פסול דווקא כשהייתה מעיקה של האשכים. גם אם נאמר שהקטנה של האשכים פוסלת בפני עצמה אף ללא מיעוץ, הרי שמפורש בדברי רש"י שהפסול הוא דווקא אם הדבר אירע בעקבות מכה. גם אם נאמר שחולי בידי שמיים הוא כמכה וכדלעיל, הרי שצריך לקרות מקרה שיגרום לאשכים לקטון, וכאן לא קרה שום מקרה, אלא שמכיוון שהאדם נולד כך, האשכים אינם גדלים כמו אצל אדם רגיל (דהיינו אפילו אם האשכים קטנים עם השנים, אין זה בעקבות מקרה שקרה או חולי שאירע, אלא זהו הצפי הרגיל להתפתחותו של אדם כזה). יתר על כן, אפילו במקרה של מיעוץ ממש, כתב שו"ת 'נודע ביהודה',¹⁶ שדווקא פציעת האשך פוסלת במיעוטו, אבל מיעוץ האשך פוסל רק ברובו.

ה. האם הייתה הקטנה של האשכים?

אפילו אם היינו אומרים שמי שקטנו אשכיו הרי הוא פצוע דכא, ואפילו אם היינו אומרים שגם אם הם קטנו מאליהם (ללא מקרה שקרה או חולי מסוים שאירע) הרי הוא פצוע דכא (מה שלא מסתבר לומר כלל וכדלעיל), כל זה הוא דווקא אם האשכים קטנו ממה שהיו קודם לכן. אולם במקרה של תסמונת קליינפלטר, אין הקטנה של האשכים, אלא שמלכתחילה הם לא גדלו כמו שצריך, וממילא לא שייך לדון האם יש כאן 'נמקו'. במסמכים שנשלחו יש שתי בדיקות אולטרסאונד של האשכים בהפרש של חצי שנה זו מזו, ללא שום שינוי של גודל האשך. יתר על כן, התייעצתי בעניין עם ד"ר איתי גת, מנהל היחידה לפיריון הגבר במרכז הרפואי שמיר (אסף הרופא), שכתב לי כדברים הללו על הלוקים בתסמונת קליינפלטר: 'לגבי נפח אשכים ותפקוד מיני, לא מכיר ספרות שמתארת ירידה עם הגיל'. גם אנחנו במכון פוע"ה לא מכירים דבר כזה של הקטנת האשכים יותר ממה שהיו קודם לכן אצל הלוקים בתסמונת קליינפלטר. בעניין זה התייעצתי עם חבריי הרבנים במכון פוע"ה, שאף הם לא הכירו תופעה כזאת. אמנם יש

13. תוס' הרא"ש, יבמות עה ע"א, הובא גם בנימוקי יוסף על הרי"ף, יבמות כד ע"א מדפי הרי"ף.

14. ה"ם של שלמה (יבמות פרק ח סימן ח) כתב כן בשם הריטב"א, ולא מצאתיו בריטב"א שלפנינו.

15. אוצר הפוסקים, ס"ה סעי' ז ס"ק לח וס"ק לט.

16. שו"ת נודע ביהודה, קמא אה"ע ס"ו, הובא גם בפתחי תשובה, אה"ע ס"ה ס"ק ג.

סברה שטוענת שהסיכוי למצוא זרע באשכים עם הגיל הולך ופוחת,¹⁷ אך אין זה משפיע על הנראות החיצונית של האשך, ובוודאי שאין זה יכול להגדיר את האדם כפצוע דכא עקב ירידה זו. לכן למעשה, אין כאן כלל מקום להגדיר את הלוקה בתסמונת קליינפלטור כפצוע דכא, שכן אין שינוי לרעה בגודל האשכים או במרקמם עם הגיל.

1. דינו של פצוע דכא עקב חולי

כאמור לעיל, אין מקום להגדיר את הלוקה בתסמונת קליינפלטור כפצוע דכא, אך גם אם היינו מוצאים שהיה שינוי לרעה עם השנים, כזה שניתן להחשיבו כפגיעה באשכים שמגדירה את האדם כפצוע דכא, אפשר היה להגדיר את אותו אדם כפצוע דכא בידי אדם רק לשיטת הרא"ש שהובאה לעיל. כאמור לעיל, הרמב"ם חלק על שיטת הרא"ש הנ"ל. ה'בית חדש'¹⁸ טען ששיטת הרא"ש היא דעת יחיד, הביא ראייה שרש"י סובר כרמב"ם, שלא כדברי הרא"ש, וסיים להלכה שפצוע דכא עקב חולי נחשב פצוע דכא בידי שמיים ולא בידי אדם. מדברי ה'חלקת מחוקק'¹⁹ וה'בית שמואל'²⁰ נראה שגם הם פסקו כרמב"ם, וכן כתב שו"ת 'משכנות יעקב',²¹ שכל האחרונים פסקו כרמב"ם. כך גם הכריעו הלכה למעשה גדולי הפוסקים בדור האחרון, ביניהם שו"ת 'אגרות משה'²² ושו"ת 'ביע אומר'.²³ יתר על כן, ה'בית מאיר'²⁴ כתב שטעמו של הרא"ש הוא שרוב החוליים באים על האדם עקב פשיעתו, ולכן פצוע דכא עקב חולי נחשב לפצוע דכא בידי אדם, אבל במקרה שבו ברור שהחולי הגיע לאדם שלא באשמתו, גם הרא"ש יודה שמדובר בפצוע דכא בידי שמיים. במקרה שלפנינו, אפילו אם היינו אומרים שמדובר בפגיעה שאירעה לאחר הלידה, מקורה הוא ביצירת העובר, ובוודאי שאין זה אשמתו של אותו אדם, ולכן גם לדעת הרא"ש הוא ייחשב פצוע דכא בידי שמיים.²⁵ ואם באיסור תורה הכריעו לקולא ולא חששו לדעת הרא"ש, קל וחומר שלא נוכל לנקוט כרא"ש כדי להקל. אולי כסניף לצדדים נוספים היה מקום לצדד להקל, אך כאמור לעיל, לא די שאין לנו צדדים נוספים להקל, אלא שבנידון שלנו כבר הוכחנו שאפילו לדעת הרא"ש (אפילו אם לא נסביר אותו כ'בית מאיר') אין מקום להקל, שכן אין כאן כלל נידון של פצוע דכא, לא בידי אדם ולא בידי שמיים.

17. ד"ר גת כתב לי על כך שכשעושים בדיקות מעבדה למקרים שבהם לוקחים ביופסיה מהאשך, נראה שיש בתוך האשך תהליך של ניוון הרקמות שבהן מיוצר הזרע, אך למעשה נראה שבכל אופן אחוז מציאת הזרע אינו יורד עם הגיל.

18. ב"ח, אה"ע סי' ה אות ג.

19. חלקת מחוקק, אה"ע סי' ה ס"ק ה.

20. בית שמואל, אה"ע סי' ה ס"ק יב.

21. שו"ת משכנות יעקב, סי' ג.

22. שו"ת אגרות משה, אה"ע ח"ד סי' כז.

23. שו"ת יביע אומר, ח"ז אה"ע סי' ח. ראה גם ספר פוע"ה כרך שלישי (עמ' 433 הערה 32) וכרך רביעי (עמ' 109 הערה 37), שם הובאו פוסקים רבים שפסקו שפצוע דכא עקב חולי נחשב לפצוע דכא בידי שמיים, ואפילו אם בעקבות החולי הוצרכו לכרות לו את האשך בידי אדם (קל וחומר כשיד אדם לא נגעה באשך).

24. בית מאיר, אה"ע סי' ה סעי' י.

25. ראה שו"ת יביע אומר (שם), שהביא אחרונים רבים שהסבירו כן בדעת הרא"ש והסכים עמהם.

ז. דינו של ספק פצוע דכא

נראה, שאפילו היינו מגלים במציאות שיש כאן פצוע דכא עקב חולי, ואפילו אם היינו סוברים שמדובר במחלוקת שקולה, אי אפשר היה להקל כאן, שכן מדובר באיסור תורה,²⁶ וספיקא דאורייתא לחומרא. כידוע, נחלקו הראשונים אם דין זה של ספיקא דאורייתא לחומרא הוא מן התורה או מדרבנן. אולם לכל הדעות, איסורו של ספק ממזר לבוא בקהל הוא מדרבנן בלבד, וכדברי הגמרא.²⁷ שו"ת 'נודע ביהודה'²⁸ הביא את חידושו של הרב מראדויל, שלא רק ספק ממזר מותר מן התורה, אלא כל מקום שנאמר בו 'לא יבא... בקהל ה' אנו דורשים שדווקא מי שהוא ודאי לא יבוא, אבל ספק יבוא, וכיון שגם בפצוע דכא נאמרו מילים אלו (ראה דברים כג, ב), הרי שגם ספק פצוע דכא מותר מן התורה. ואמנם ספק ממזר נאסר לבוא בקהל, אך זה משום מעלה עשו ביוחסין, ואילו בספק פצוע דכא, שאינו פגם ביוחסין, ונאסר מפני שאינו ראוי להוליד, אין צורך לעשות מעלה, ומותר לבוא בקהל. הנודע ביהודה עצמו (שם) האריך לדחות את דברי הרב מראדויל, אולם ישנם אחרונים שקיבלו את דעתו להלכה, ביניהם שו"ת 'עין יצחק'²⁹ שו"ת 'אבני נזר',³⁰ ועוד, וכן כתב הלכה למעשה שו"ת 'ביע אומר',³¹ שספק פצוע דכא מותר, ולא רק כשהספק הוא במציאות, אלא גם כשהספק הוא בדין, כלומר כשהמציאות ידועה, ויש ספק מה ההלכה. אלא שכל האמור לעיל אינו רלוונטי בנידון שלפנינו - הנידון כאן הוא לא לומר שהמבקש אינו פצוע דכא, ובכך להכשירו לבוא בקהל, אלא לפסוק שהוא אינו בקדושת כהונתו, ובכך להתיר לו לשאת גיורת אף שכהן אסור בגיורת. על פי מה שראינו לעיל, בספק איסור גיורת לכהן גם הרב מראדויל יודה לאיסור, שכן האיסור אינו נכלל בתוך איסורי 'לא יבא... בקהל ה' אלא הוא חלק מאיסורי כהונה. ואמנם איסור גיורת לכהן אף הוא שנוי במחלוקת ראשונים: הרמב"ם³² פסק שגיורת אסורה לכהן מדין זונה, שאסורה לכהן מן התורה. אך הראב"ד (בהשגותיו לרמב"ם שם) כתב: 'אינה משום זונה, אלא משום דכתיב: 'בתולות מזרע בית ישראל', והכי איתא בקידושין'. הפסוק אותו הביא הראב"ד נמצא בספר יחזקאל, ואם כן יש לנו איסור מדברי קבלה, שאנו מתייחסים אליו כאל איסור דרבנן. אם כן, אם אכן היה מדובר בספק, היה מקום להקל בו לדעת הראב"ד, שכן ספק דרבנן לקולא.³³ ואמנם כאמור לדעת הרמב"ם מדובר בספק של תורה, אך השפתי כהן' כתב בכללי ספק ספיקא,³⁴ שכאשר יש ספק אחד אם מדובר

26. לכל הפחות לדעת הרמב"ם שכהן אסור בגיורת מן התורה, וכדלהלן.

27. קידושין עג ע"א.

28. שו"ת נודע ביהודה, קמא אה"ע סי' נ.

29. שו"ת עין יצחק, אה"ע סי' י, סי' יא.

30. שו"ת אבני נזר, אה"ע סי' יז.

31. שו"ת יביע אומר, ח"ז אה"ע סי' ח.

32. רמב"ם, הל' איסורי ביאה פי"ח ה"ג.

33. וראה תוספות, סנהדרין פב ע"א ד"ה ואידך, שכתבו אף הם שגיורת אינה נחשבת לזונה שאסורה מן התורה, אלא אם כן נבעלה בגיורתה. לפי זה, כל הדיון שלמעלה שייך רק אם אותה גיורת התגיירה כשהיא בתולה, אולם אם נבעלה בגיורתה, לכולי עלמא מדובר באיסור תורה. וראה עוד ערוך השלחן, אה"ע סי' ו סעי' כב, שלמד בדעת רש"י שדווקא גיורת שהתגיירה פחותה מבת שלוש שנים אינה אסורה מן התורה, אולם אם התגיירה מעל גיל זה היא אסורה מן התורה.

34. שפתי כהן, יו"ד סי' קי דיני ספק ספיקא אות טז.

באיסור תורה או באיסור דרבנן, וספק נוסף אולי בכלל יש כאן היתר גמור, אומרים ספק ספקא להקל. אלא שמצד שני יש לנו ספק נוסף להחמיר, שכן הבאנו לעיל את דעת בעל 'המאור' שכהן פצוע דכא אסור לשאת גיורת. בכל אופן, אם היה כאן ספק, היה מקום לצרף את דעת הראב"ד לצדדים נוספים כדי להקל לאותו כהן לשאת את הגיורת (אם אכן לא נבעלה בגיורתה), אך כאמור לעיל, אין כאן כלל ספק.

סיכום

1. מי שנולד עם תסמונת קליינפלטר, אף שהוא נחשב עקר, אין הוא נחשב פצוע דכא, ומותר לו לבוא בקהל, ואם הוא כהן אסור הוא בכל איסורי כהונה, גם כאלו שכהן פצוע דכא מותר בהם.
2. הטעמים שאי אפשר להחשיב אותו כפצוע דכא הם מכיוון שאין לו פגיעה נראית לעין באיברי ההולדה, וכן שמדובר בעקרות מלידה, ומי שנולד כשהוא פצוע דכא, כשר לבוא בקהל.
3. עצם המציאות של אשכים קטנים אינה מוגדרת כפגיעה באיברי ההולדה, שכן אין הקטנה של האשכים עם השנים, אלא שמלכתחילה הם אינם גדלים כמו אצל אדם רגיל.
4. גם במקרה של הקטנה בנפח האשכים, הדעה המקובלת אצל הפוסקים היא שהקטנה לבד, ללא חיסרון נראה לעין או מעיכה, אינה נחשבת לפגיעה שעליה נאמר שהאדם הוא פצוע דכא.
5. אפילו במקרה של פגיעה, להלכה אם הפגיעה נגרמה עקב חולי ולא עקב מעשה של אדם או בעל חיים, האדם נחשב לפצוע דכא בידי שמיים שמותר לבוא בקהל.
6. אפילו לדעות שחולקות וסוברות שפגיעה עקב חולי פוסלת מלבוא בקהל, יש שכתבו שמדובר בחולי שאדם הביא על עצמו במעשיו הרעים או כתוצאה מחוסר זהירות, אך לא בחולי שאינו אשם בו כלל.
7. ספק באיסורי כהונה דינו ככל ספק תורה שהולכים בו להחמיר. אמנם כשמדובר בספק איסור גיורת לכהן, צריך עיון אם יש לומר שכיוון שלדעת הראב"ד וראשונים נוספים מדובר באיסור מדברי קבלה, אפשר ללכת בו להקל. ונראה שבמקרים שבהם אכן יש ספק שקול (שלא כמקרה שלפנינו שבו אין כלל ספק), יש מקום להקל.
8. מעבר לכל האמור לעיל, חשוב לציין שיש מאות ואלפים של אנשים שנולדו עם תסמונת קליינפלטר, ומעולם לא שמענו ערעור ופקפוק על כשרותם לבוא בקהל. לכן להחלה של דין פצוע דכא על מי שנולד עם תסמונת קליינפלטר, גם אם במקרה שלפנינו זה להקל, עלולות להיות השלכות חמורות ביותר על אנשים רבים מאוד.³⁵

35. יתר על כן, כאמור לעיל, הדרך היחידה (שהתבררה כלא נכונה מבחינה מציאותית) לנסות ולהחיל עליו שם של פצוע דכא, הייתה לקבוע שפגיעה בנפח האשכים ללא פגיעה או מיעור, גורמת לאדם להיחשב כפצוע דכא. יש תופעה נפוצה מאוד (עד כ-15% מכלל הגברים) של הרחבת ורידים על האשכים, שנקראת וריקוצלה. במקרים לא מעטים של תופעה כזאת, נגרמת גם פגיעה ממשית בנפח האשכים. אם נטען שפגיעה כזאת מחשיבה את האדם כפצוע דכא, אנו עלולים לפסול עשרות אלפי גברים מלבוא בקהל, כשמעולם לא שמענו שהפוסקים דנו באפשרות כזאת.

לסיכום, מכל האמור לעיל, ועל אף הקושי האנושי הגדול שיש במקרה שלפנינו, איני רואה שום פתח להקל בו מצד איסור פצוע דכא, והצעתי לבית הדין הנכבד, שאם הם חושבים שיש לעשות כל מאמץ להקל, לנסות וללכת בכיוונים אחרים, כגון ערעור חזקת הכהונה של המבקש וכדומה. אף אם המבקש לא ישמע לנו, וימשיך לחיות עם הגיורת באיסור, הרי שדעת הרמב"ם³⁶, שאין מלקות בביאה על איסורי כהונה ללא קידושין, ולכן מוטב שימשיך לחיות איתה ללא נישואין,³⁷ ולא יישא אותה לאישה ובכך יעבור לדעת הרמב"ם על לאו מפורש מן התורה בכל ביאה וביאה.

36. רמב"ם, הל' איסורי ביאה פי"ז ה"ב.

37. ואף שדעת הרמב"ם שהבא על הפנויה עובר בלאו, יש פוסקים שסוברים שמדובר באיסור דרבנן, ומן הראשונים עוד יש שכתבו שאם היא מיוחדת לו, אין בכך אפילו איסור דרבנן.